

Ungdomstiden er en tid fuld af modsætninger og paradokser. Socialt arbejde med unge er derfor også fuldt af modsætninger og paradokser. Dette er en af de principper som er vejledende for det sociale arbejde overfor unge i København, og som præsenteredes på det seminarium som Københavns kommune havde ansvar for.

Diskussionen på seminariet handlede blandt andet om forskellige dilemmaer i det sociale arbejde med marginaliserede unge.

– Ungdomstiden er en selvstændig udviklingsperiode med meget store forandringsmuligheder. For kommunen betyder dette, at de mennesker som beskæftiger sig med unge må holde af unge og have særlig viden om dem.

– Marginaliserede og marginaliseringstruede unge er først og fremmest *unge* (ikke narkomaner, kriminelle, prostituerede, indvandrere etc.). For kommunens praksis betyder dette at man må sigte mod at støtte den enkelte unge i sit eget udviklingsprojekt, således at den unge får de bedste muligheder for at kunne fungere som voksen. Afgørende vægt må derfor lægges på uddannelse og arbejde.

– I en kompleks verden er der altid flere forskellige veje til målet. Mange veje må holdes åbne og samarbejde mellem "det etablerede" og projekter må benyttes.

Kjeld Rothenberg, som præsenterede principperne betonedede betydningen af et etisk forsvarligt ungdomsarbejde. Tvang avler afhængighed og afmagt og bør derfor ikke indgå i behandling af unge. Under seminariet behandlede blandt andet to eksempler på indsatser overfor marginaliserede unge, hvor ukonventionelle metoder bruges.

Et eksempel på en virksomhed med en meget tolerant og åben holdning overfor deltagerne er Sjakket, som Sisse Carelse fortalte om. Sjakket er placeret i København, på det indre Nørrebro og i Nordvestkvarteret. Aktivitetscentret Sjakket er et åbent miljø for alle typer unge, indenfor de sidste års tid er det sket en forandring i forhold til de unge som Sjakket tiltrækker. Vi møder nu flere indvandrere-unge som søger et stædet – "et sted at være" – fordi de som regel er blevet smidt ud af samtlige etablerede systemer. Det gælder blandt andet skolen og ungdomsklubberne. Disse unge vælger ikke i første omgang Sjakket, fordi de kan lide os, men vælger os fordi de ikke har andre steder at gå hen.

Dette udgangspunkt for at møde unge er ikke helt uproblematisk og uden dilemmaer.

Sisse Carelse
fortæller om Sjakket

Det drejer sig om unge, som ofte er igang med en kriminel løbebane, som bevæger sig i grupper, som nærer stor mistillid til systemet og er derfor ofte på kant med politiet, skolen, andre ungdomsklubber m.m. De er ofte massive hash-rygere og bruger ofte lidt hårdere stoffer i weekenden (amfetamin og kokain).

Disse unge ytrer ikke umiddelbart et ønske om konkret hjælp, men ønsker at Sjakket alligevel skal rumme dem. Vi møder dem med en tolerance, som for andre socialarbejdere kan synes naiv i forhold til deres ofte negative holdning og sociale adfærd. Sjakket møder disse unge med attraktive aktiviteter, vi hjælper dem med kontakt til sociale myndigheder, politiet, advokater osv.

Sjakket arbejder for at unge udvikler mere positive kompetencer, som gør dem bedre i stand til at møde nutidens krav. Dette gøres blandt andet ved at unge i højere grad selv skal gives ansvaret for deres eget liv og i forsøg med udvikling af begreber som medindflydelse og medbestemmelse samt kritisk stilningtagen. Denne proces er ofte langvarig. I nogle tilfælde har processen endt med at ansætte tidligere målgruppeunge som ungeom medarbejdere, for derigennem at skabe positive identifikationsmodeller. Da systemet ofte har opgivet disse unge, kan vores opgave være at få dem til at tro, at en positiv proces er igang, og ikke forcere den unges udvikling med krav om tilpasning til arbejds- eller uddannelsesmarkedet.

Dette dilemma kan medføre uoverensstemmelser med det sociale system og f.eks. skolen. Det omgivende samfund kan opfatte vores metoder som en blød sødsuppepædagogik uden krav eller konsekvenser, hvor unge ikke finder ud af, hvad det virkelige liv går ud på.

Internationalt boligmiljø

Den danske regering har støttet tiltag iværksat med henblik på at forbedre livskvaliteten i boligområder. Et meget vigtigt aspekt har været ønsket om at få en koordineret indsats i lokalområdene. Man har derfor konstrueret tiltagene således, at samarbejde mellem kommune, boligselskab og beboere er nødvendigt. Hanne Hæsum præsenterede Projekt Internationalt Boligmiljø, Beboerrådgiverordningen i Mjølnerparken og den Grønne Trekant i ydre Nørrebro i København. I området bor omkring 3 700 mennesker. Der er 57 forskellige nationaliteter i området og mere end 70% af beboerne er af fremmed herkomst.

Man har iværksat en lang række aktiviteter, der henvender sig såvel til hele beboergruppen som til særlige grupper, deriblandt et særligt erhvervs- og skolestøtteprojekt for unge, som i smågrupper tilknyttede en voksen dansker.

Et af de overordnede mål for projekterne er at give en forståelse for det danske samfund, at kende til det danske samfund og de uskrevne normer, *koden*. Et par af de specifikke mål for arbejdet i projekterne, er at deltagerne skulle ophøre med kriminalitet og få en mere hensigtsmæssig omgangstone. I arbejdet med de unge i projekterne har man mødt et antal dilemmaer, som Hanne Hæsum lagde op til diskussion i seminarieret.

Pædagogik – professionelle/frivillige

I boligområderne er der meget store grupper af børn og unge og især mindre børn, der i meget ringe omfang har kontakt til almindelige fritidsinstitutioner og foreningsliv. Der findes et stort behov for aktiviteter til disse børn og unge. Dilemmaet er her om man skal starte en klub, der besøges af 50-100 personer hver gang, eller om man skal koncentrere sig om nogle få (15-16 unge)? Skal man starte klubben, selv om der ikke er kvalificeret pædagogisk personale, eller skal man vente til de fornødne ressourcer er bevilgede?

Der er mange fordeler ved at inddrage frivillige kræfter i projektarbejdet. Man vil også opretholde en høj pædagogisk kvalitet i arbejdet overfor børn og unge. Disse to mål kommer let i konflikt med hinanden. At ansætte etniske medarbejdere uden pædagogisk uddannelse giver visse fordeler, men også klare ulemper.

Straf, gavebodsprincip eller kæppen

Der findes et dilemma, som ligger i, at de mest udadreagerende ofte får den største opmærksomhed. "Jo mere ballade de unge laver, jo mere får de". Dilemmaet er, at det er rigtigt, at ballademagere ikke skal belønnes for det uhensigtsmæssige, de gør. Ligeså rigtigt er det, at der ofte ligger andre grunde bag ved handlingerne. Dette gør det nødvendigt at være imødekommende, for overhovedet at starte en proces, som kan føre til, at balladen holder op. Et andet dilemma er, om de unge skal få noget, f.eks. en tur til Vestsjælland før de har vist at de kan opføre sig ordentligt. De siger, at de ikke holder op med at lave ballade,

før de får denne tur. Dilemmaet, er skal man give efter og lade de unge "vinde"? Hvis man kræver, at de skal bevise, at de kan opføre sig ordentligt, før de må få noget, opfattes det som alt for ukonkret og uhandgribeligt for de unge. Vi har valgt en anden vej. De unge har fået løfte om "koloni" og skal nu passe på, at de ikke mister deres plads som deltager på turen.

Udelukkelse eller konsekvens

Skal en ung der stjæler og på anden måde ødelægger atmosfæren for de andre, have lov til at blive i klubben, eller skal han ud? Bliver han smidt ud, er han fuldstændig udenfor vores pædagogiske rækkevidde. Og hvor går de unge hen når de bliver smidt ud det ene sted efter det andet?

I visse tilfælde, f.eks. når det gælder de unges forhold til alkohol, og når det gælder unge pigers forhold till kærlighed og sex, har forældrene ofte meget bestemte opfattelser om, hvordan de unges adfærd skal være. Skal man kontrollere de unge på ture og fester, eller skal man lade dem opføre sig som andre danske unge og dermed måske miste forældrenes tillid?

Debatten efter de forskellige indlæg blev intensiv og handlede meget om problemerne med at tillempe de gode principper i praksis. Man kan kort sammenfatte diskussionen ved at citere Hanne Hæsum: "dilemmaer kan man forholde sig til – ikke løse".

Deltagarkommentar:

”

Principerna för arbetet i Köpenhamn presenterades mycket ideologiskt och översiktligt. Inte överraskande visar det sig att man i Danmark är öppen för att experimentera och pröva nya metoder.

Hemma fastnar man lätt i de vanliga diskussionerna och problemen, så det är mycket nyttigt att få ta del av andra erfarenheter och synpunkter. Det visade sig också att det inte bara var vackra ord, man hade till en del lyckats att omsätta ideologin i praktiken.

Margareta Forsberg,
Göteborg

Adresser

Kjeld Rothenberg, vicekontorchef
Socialdirektoratet i København
Bernstorffsgade 17
DK-1552 KØBENHAVN V
tel +45 33 17 37 08, fax +45 33 17 36 40

Sisse Carelse, projektmedarbejder
Sjakket
Skaffervej 4-6
DK-2400 KØBENHAVN NV
tel +45 35 82 35 81, fax +45 35 82 35 91

Hanne Hæsum, beboerrådgiver
Mjølnerparken 62, kld
DK-2200 KØBENHAVN N

Litteratur

(kan bestilles fra socialdirektoratet att: Kjeld Rothenberg)

Unge i København – Hvem er da? 1996, Overborgmesterens afdeling.

Katalog over udviklingsprojekter 1996, Socialdirektoratet,

Beretning om det boligsociale, udgivet af Socialdirektoratet, 4. kontor, maj 1997.

Tjek-punkt, opsøgende arbejde blandt unge i drift.

Interne erfaringssamling fra et 3-årigt forsøgs- og udviklingsprojekt 1993-96, af Flemming H. Pedersen.

Udstøelsesprocesser blandt unge i København, af Kirsten Marie Bovbjerg og Bjørg Kjær.
Helhedsplan/nye integrationsaktiviteter i indre Nørrebro bydel.